

Sygn. akt V ACa 96/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 czerwca 2014r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Barbara Kurzeja
Sędziowie:	SA Janusz Kiercz SO del. Leszek Guza (spr.)
Protokolant:	Anna Fic

po rozpoznaniu w dniu 25 czerwca 2014r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Z.

przeciwko Syndykowi Masy Upadłości Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Usługowego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej w G.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 14 listopada 2013r., sygn. akt XIII GC 353/13

prostując zawarte w zaskarżonym wyroku oznaczenie pozwanego na „Syndyk Masy Upadłości Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Usługowego (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej w G.” oddala apelację i zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt V ACa 96/14

UZASADNIENIE

Powódka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. (Z.) w pozwie skierowanym przeciwko pozwanej Syndykowi Masy Upadłości Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Usługowego (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości likwidacyjnej w K. domagała się zasądzenia kwoty 152.205,17 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 27 maja 2013r. oraz kosztów postępowania.

W uzasadnieniu powódka wskazała, iż na podstawie umowy przelewu wierzytelności z dnia 6 czerwca 2012r. powódka nabyła od (...) Spółki z o.o. wierzytelność wobec M. K. w kwocie głównej 115.019,71 zł wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu, wynikającą m.in. z wystawionej przez zbywcę faktury VAT nr (...), a objętej powództwem o zapłatę w sprawie przed Sądem Okręgowym w Katowicach, sygn. akt XIV GC 25/12/10. W sprawie tej w dniu 12 kwietnia 2012r. Sąd Okręgowy w Katowicach nieprawomocnym wyrokiem uchylił wydany w dniu 5 września 2011r. nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, sygn. akt XIV GNc 294/11/14 i oddalił w całości powództwo zasądzając kwotę 7.931 zł tytułem kosztów procesu na rzecz pozwanego M. K.. Wyżej wymieniony wyrok wraz z uzasadnieniem doręczony został pełnomocnikowi procesowemu (...) Spółki z o.o. w dniu 25 maja 2012r., tym samym termin do złożenia apelacji upływał z dniem 8 czerwca 2012r. Za nabytą wierzytelność powódka zapłaciła zbywcy kwotę 11.502 zł. Dodatkowe ustalenia stron zostały zawarte w „Protokole z ustaleń” spisany w dniu 6 czerwca 2012r., w szczególności powódka w niniejszej sprawie zobowiązała się do pokrycia kosztów związanych z wniesieniem apelacji. Zbywca zobowiązał się natomiast do poinformowania dłużnika o zawartej umowie przelewu. Postanowieniem z dnia 13 sierpnia 2012r. w sprawie o sygn. akt X GU 123/12/4 Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach ogłosił upadłość (...) Spółki z o.o. obejmującą likwidację majątku. Na skutek złożonej apelacji wyrokiem z dnia 20 listopada 2012r. Sąd Apelacyjny w Katowicach zmienił zaskarżony wyrok i utrzymał w mocy nakaz zapłaty wydany przez Sąd Okręgowy w Katowicach w dniu 5 września 2011r. Dodatkowo zasądził od M. K. na rzecz zbywcy – pozwanego w sprawie – kwotę 2.541,06 zł tytułem kosztów postępowania zabezpieczającego oraz kwotę 3.617 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego. Postanowieniem z dnia 17 kwietnia 2013r., sygn. akt XIV GCo 220/12/WK Sąd Okręgowy w Katowicach nadał klauzulę wykonalności wyrokowi Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 20 listopada 2012r., sygn. akt V ACa 486/12 na rzecz (...) Spółki z o.o., na którą przeszło uprawnienie dotychczasowego wierzyciela Syndyka Masy Upadłości (...) Spółki z o.o. W oparciu o wydany tytuł powódka złożyła wniosek do komornika sądowego o wszczęcie postępowania egzekucyjnego wobec dłużnika M. K.. W trakcie egzekucji powódka ustaliła, że mimo sprzedaży wierzytelności zbywca pismem z dnia 1 lutego 2013r. wezwała dłużnika M. K. do zapłaty przedmiotowej wierzytelności na swoją rzecz.

W odpowiedzi na wezwanie dłużnik w dniu 22 lutego 2013r. zapłacił pozwanej kwotę 152.205,17 zł tytułem spłaty w/ w roszczenia. Powódka ustaliła także, iż dłużnik nie został powiadomiony przez zbywcę o zawarciu umowy cesji. W związku z powyższym powódka cofnęła złożony wniosek egzekucyjny a Komornik umorzył postępowanie egzekucyjne w prawie Km 571/13 .

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na jej rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko pozwana podniosła, iż postanowieniem z dnia 13 sierpnia 2012r. wydanym w sprawie X GU 123/12/4 Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach, ogłoszona została upadłość (...) Spółki z o.o. Wniosek o upadłość likwidacyjną złożony został w dniu 25 czerwca 2012r. przez (...) Spółkę z o.o. w Z., która jest powódka w niniejszej sprawie. Postanowienie z dnia 13 sierpnia 2012r. zamieszczono w Monitorze Sądowym i Gospodarczym z dnia 6 września 2012r.

Dwa miesiące przed ogłoszeniem upadłości pozwanej spółki, w dniu 6 czerwca 2012r. pomiędzy (...) Spółką z o.o. jako cedentem i powódką jako cesjonariuszem została zawarta umowa przelewu wierzytelności, na podstawie której (...) Spółka z o.o. przeniosła na rzecz powódki wierzytelność w kwocie 115.019,71 zł z ustawowymi odsetkami, przysługującą cedentowi od dłużnika M. K.. Z tytułu dokonania przelewu opisanej wyżej wierzytelności powódka zapłaciła w dniu 6 czerwca 2012r. kwotę 11.502 zł. Pozwana podniosła, iż zgodnie z przepisem art. 127 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003r. Prawo upadłościowe i naprawcze, umowa przelewu wierzytelności zwarta pomiędzy stronami w dniu 6 czerwca 2012r. jest bezskuteczna wobec masy upadłości (...) Spółki z o.o., albowiem dokonana została w ciągu roku przed złożeniem wniosku o upadłość (wniosek z dnia 25 czerwca 2012r.) i wartość świadczenia upadłego przewyższa w rażącym stopniu wartość świadczenia otrzymanego przez upadłego. W związku z powyższym pozwana pismem z dnia 23 maja 2013r. wezwała powódkę do złożenia oświadczenia potwierdzającego bezskuteczność wskazanej umowy cesji w terminie do dnia 5 czerwca 2013r. Pozwana podniosła, iż w dacie ogłoszenia upadłości nie przekazano jej jakiegokolwiek informacji o postępowaniu toczącym się w Sądzie Okręgowym w Katowicach w sprawie XIV GC

25/12/10, o apelacji sporządzonej przez radcę prawnego D. S. dnia 5 czerwca 2012r. wniesionej od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 12 kwietnia 2012r., ani też o umowie z dnia 6 czerwca 2012r. jak i dokumencie o nazwie „Protokół z ustaleń spisany w dniu 6 czerwca 2012r.”. Powyższe okoliczności zostały zatajone przed Sądem upadłościowym, tymczasowym nadzorcą sądowymi i syndykiem przez prezes zarządu (...) Spółki z o.o. J. K..

O postępowaniu sądowym pani Syndyk masy upadłości (...) Spółki z o.o. dowiedziała się dopiero w dniu 19 października 2012r. od współnika upadłej spółki G. K., który zwrócił się z prośbą o udzielenie pełnomocnictwa radcy prawnemu D. S.. Pani Syndyk udzieliła jednak pełnomocnictwa radcy prawnemu A. P.. W związku z tym dnia 31 października 2012r. prezes J. K. (naruszając przepis art. 75 i art. 77 Prawa upadłościowego i naprawczego) oraz prezes powódki D. P. potwierdzili przed notariuszem własnoręcznie podpisy na umowie z dnia 6 czerwca 2012r. oraz na dokumencie „Protokół z ustaleń spisany w dniu 6 czerwca 2012r.”, a następnie dnia 5 listopada 2012r. (w dniu poprzedzającym rozprawę w Sądzie Apelacyjnym w Katowicach) pełnomocnikiem powódki (...) Spółki z o.o. ustanowiono radcę prawnego D. S.. Syndyk pozwanej podniosła, że radca prawny D. S. posiadał wszystkie dokumenty przekazane mu przez upadłą spółkę (...) Sp. z o.o. przed ogłoszeniem upadłości oraz wszystkie pisma procesowe wraz z załącznikami i pomimo wiedzy o ogłoszeniu upadłości pozwanej spółki, nie skontaktował się z panią Syndyk i nie przekazał jej żadnych dokumentów i pism procesowych, co narusza przepisy Prawa upadłościowego i naprawczego, a w szczególności art. 102, w którym postanowiono, że z dniem ogłoszenia upadłości wygasają umowy zlecenia zawarte przez upadłego, w których upadły był dającym zlecenie.

Pozwana podniosła także, iż drugą podstawą bezskuteczności w stosunku do masy upadłości (...) Spółki z o.o., umowy przelewu wierzytelności z dnia 6 czerwca 2012r. są przepisy art. 84 ust. 1 i 2 prawa upadłościowego i naprawczego, ponieważ umowa ta nie została zawarta w formie pisemnej z datą pewną, a zmniejszenie funduszy masy upadłości (...) Spółki z o.o. o kwotę ponad 100.000 zł uniemożliwiało albo też znacznie utrudniało osiągnięcie celu postępowania upadłościowego, gdyż wierzyciele upadłej spółki zostaliby zaspokojeni w mniejszym stopniu. Wskazała, że zgodnie z przepisem art. 134 ust. 1 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze, to co ubyło z masy upadłości winno być do niej zwrócone, a zatem skoro umowa przelewu wierzytelności zawarta pomiędzy stronami dnia 6 czerwca 2012r. jest bezskuteczna wobec masy upadłości (...) Spółki z o.o., strona powodowa nie ma żadnych uzasadnionych roszczeń względem strony pozwanej z tytułu tej bezskutecznej umowy.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 14 listopada 2013 r. Sąd Okręgowy oddalił powództwo i zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 3 617 zł tytułem z zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu wyroku wskazał Sąd pierwszej instancji, że ustalił, iż w dniu 5 września 2011r. Sąd Okręgowy w Katowicach wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym, którym zasądził od M. K. na rzecz (...) Spółki z o.o. w C. kwotę 115.019,71 zł wraz z odsetkami ustawowymi i kosztami postępowania, sygn. akt XIV GC 294/11/14. Następnie Sąd Okręgowy w Katowicach wyrokiem z dnia 12 kwietnia 2012r. uchylił powyższy nakaz zapłaty i oddalił powództwo w całości oraz zasądził kwotę 7931 zł tytułem kosztów procesu na rzecz pozwanego M. K.. Od powyższego wyroku w dniu 5 czerwca 2012r. pełnomocnik (...) Spółki z o.o. - radca prawny D. S. sporządził apelację. Termin do jej wniesienia mijał w dniu 8 czerwca 2012r.

Wskazał dalej Sąd Okręgowy, że ustalił, iż w dniu 6 czerwca 2012r. powódka zawarła z (...) Spółką z o.o. umowę przelewu wierzytelności, zgodnie z którą (...) Spółka z o.o. przelała na rzecz powódki przysługujące jej wobec dłużnika M. K. wierzytelności w kwocie 115.019,71 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 31 maja 2011r. Z tytułu dokonania powyższego przelewu powódka uiściła na rzecz (...) Spółki z o.o. gotówką kwotę 11.502,00 zł, w chwili zawarcia umowy.

Dodatkowe ustalenia stron dotyczące umowy przelewu wierzytelności zostały zawarte w „Protokole z ustaleń” sporządzonym w dniu 6 czerwca 2012r. W szczególności cedent zobowiązał się do złożenia apelacji oraz poinformowania Sądu i dłużnika o przedmiotowej umowie przelewu wierzytelności, natomiast powódka zobowiązała się do pokrycia kosztów związanych z przygotowaniem i wniesieniem apelacji.

Umowa przelewu wierzytelności jak i „Protokół z ustaleń” zostały podpisane przez prezesa zarządu (...) Spółki z o.o. J. K. i prezesa powódki D. P.. Notarialne poświadczenie podpisów powyższych osób na dokumencie umowy przelewu wierzytelności i „Protokole z ustaleń” zostało dokonane w dniu 31 października 2012r. przed notariuszem D. B..

Postanowieniem z dnia 13 sierpnia 2012r. Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach wydanym w sprawie X GU 123/12/4, ogłosił upadłość (...) Spółki z o.o., obejmującą likwidację majątku dłużnika. Wniosek o ogłoszenie (...) Spółki z o.o., złożony został w dniu 25 czerwca 2012r. przez (...) Spółkę z o.o. w Z.. Postanowienie z dnia 13 sierpnia 2012r. zostało zamieszczone w Monitorze Sądowym i Gospodarczym z dnia 6 września 2012r.

Prezes zarządu upadłej spółki J. K., pomimo toczącego się postępowania upadłościowego i ogłoszenia upadłości spółki (...) Sp. z o.o., nie poinformowała Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach o zawartej w dniu 6 czerwca 2012r. umowie przelewu wierzytelności, ani o toczącym się postępowaniu przed Sądem Okręgowym w Katowicach a następnie przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach.

Na skutek złożonej apelacji wniesionej od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 12 kwietnia 2012r., Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z dnia 20 listopada 2012r. zmienił zaskarżony wyrok i utrzymał w mocy nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 5 września 2011r. wydany przez Sąd Okręgowy w Katowicach. Dodatkowo zasądził od M. K. na rzecz Syndyka Masy Upadłości (...) Spółki z o.o. kwotę 2.541,06 zł tytułem kosztów postępowania zabezpieczającego oraz kwotę 3.617 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego, sygn. akt V ACa 486/1.

Postanowieniem z dnia 17 kwietnia 2013r., Sąd Okręgowy w Katowicach nadał klauzulę wykonalności wyrokowi Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 20 listopada 2012r. sygn. akt V ACa 486/12 na rzecz (...) Spółki z o.o., sygn akt XIV GCo 220/12/WK.W oparciu o wydany tytuł wykonawczy powódka złożyła wniosek do komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Tarnowskich Górach M. M. o wszczęcie postępowania egzekucyjnego wobec dłużnika M. K.

W dniu 22 lutego 2013r. pozwana wezwała dłużnika M. K. do zapłaty zasądzonych wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach należności. Dłużnik uregulował powyższe należności w dniu 22 lutego 2013r. O dokonaniu zapłaty na rzecz pozwanej dłużnik poinformował powódkę.

Wobec powyższego powódka cofnęła wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko dłużnikowi M. K. i postanowieniem z dnia 15 maja 2013r. Komornik Sądowy umorzył postępowanie egzekucyjne w sprawie Km 571/13.

Wskazał Sąd Okręgowy, że powyższy stan faktyczny ustalił na podstawie zgromadzonych w sprawie dokumentów, których autentyczności żadna ze stron nie podważała.

Sąd Okręgowy przeprowadził wszystkie zgłoszone przez strony dowody w sprawie z wyjątkiem zawnioskowanego przez powódkę dowodu z przesłuchania świadków J. K. i G. K., na okoliczności związane ze zbyciem przedmiotowej wierzytelności wobec dłużnika M. K. i obowiązku poinformowania dłużnika przez zbywcę o przelewie wierzytelności, uznając, że okoliczności te zostały ustalone za pomocą dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, a powódka nie podnosiła, aby ich zeznania miały dowodzić czego innego. Natomiast okoliczność, czy Syndyk Masy Upadłości (...) Spółki z o.o. wiedziała o obowiązku powiadomienia dłużnika o zawartej umowie przelewu wierzytelności, w ocenie Sądu Okręgowego, nie miała istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Zauważył jednak Sąd, że skoro umowa przelewu wierzytelności została zawarta w dniu 6 czerwca 2012r., a upadłość została ogłoszona w dniu 13 sierpnia 2012r. (w tej też dacie pozwana została ustanowiona Syndykiem (...) Spółki z o.o.) to nie ona była stroną umowy przelewu wierzytelności z dnia 6 czerwca 2012r. Ponadto w dniu ogłoszenia upadłości pani Syndyk pozwanej nie wiedziała o zawartej umowie przelewu wierzytelności, o czym świadczą m. in. oświadczenia złożone przez prezesa J. K. z dnia 10 i 17 lipca 2012r. a także pismo z Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach z dnia 29 maja 2013r.

Sąd oddalił także wnioski dowodowe powódki zgłoszone w punkcie 1 pisma z dnia 4 września 2013r. a to: przeprowadzenia dowodów ze znajdujących się w aktach Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach dokumentów, tj. protokołu zdawczo-odbiorczego z przekazanych syndykowi dokumentów, protokołu przesłuchania świadka G. K., sprawozdania tymczasowego nadzorcy sądowego, na okoliczność wykazania wiedzy

pozwanęj o zawarciu umowy przelewu wierzytelności z dnia 6 czerwca 2012r., albowiem jak już wyżej wskazano wykazanie tej okoliczności nie miało znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Okręgowy zważył, że roszczenie powódki nie zasługuje na uwzględnienie.

Przypomniał Sąd pierwszej instancji, że stosownie do art. 127 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003r. Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz.U. z 2012r., poz. 1112 j.t. z późn. zm.) bezskuteczne w stosunku do masy upadłości są czynności prawne dokonane przez upadłego w ciągu roku przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, którymi rozporządził on swoim majątkiem, jeżeli dokonane zostały nieodpłatnie albo odpłatnie, ale wartość świadczenia upadłego przewyższa w rażącym stopniu wartość świadczenia otrzymanego przez upadłego lub zastrzeżonego dla upadłego lub dla osoby trzeciej.

Instytucja bezskuteczności z mocy prawa czynności upadłego podyktowana jest względami ochrony wierzycieli upadłościowych. W art. 127-130 prawa upadłościowego i naprawczego mowa jest o bezskuteczności czynności w stosunku do masy upadłości. Chodzi zatem o sankcję określaną w nauce jako bezskuteczność względna. Bezskuteczność w stosunku do masy upadłości oznacza w istocie bezskuteczność w stosunku do wszystkich wierzycieli upadłościowych. Masa upadłości nie jest bowiem podmiotem prawa. Bezskuteczność czynności upadłego działających przed ogłoszeniem upadłości stanowi uzupełnienie unormowania, że czynności upadłego dokonane po ogłoszeniu upadłości są nieważne. W pewnym sensie oznacza to rozciągnięcie skutków upadłości na czas przed jej ogłoszeniem przez wyeliminowanie konsekwencji zmniejszenia się majątku dłużnika przed ogłoszeniem upadłości.

W art. 127 ust. 1 za bezskuteczne z mocy prawa uznaje się czynności prawne upadłego, którymi rozporządził on swym majątkiem, dokonane w ciągu roku przed złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości. Warunkiem bezskuteczności jest nieodpłatność czynności albo rażąca niewspółmierność odpłatności w stosunku do wartości świadczenia upadłego.

Czynnościami rozporządzającymi są czynności, których celem i bezpośrednim skutkiem jest przeniesienie, obciążenie albo zniesienie prawa majątkowego. Skutek rozporządzający czynności wywołuje bezpośrednio zmiany w kręgu majątkowych praw tego, kto rozporządzenia dokonuje. Czynnością rozporządzającą jest więc zarówno zbycie rzeczy, jak i obciążenie rzeczy ograniczonym prawem rzeczowym, zrzeczenie się ograniczonego prawa rzeczowego, zwolnienie z długu itp.

Bezskuteczne z mocy prawa są zatem także czynności, na podstawie których świadczenie upadłego w rażącym stopniu przewyższa wartość świadczenia otrzymanego przez upadłego albo zastrzeżonego dla upadłego lub dla osoby trzeciej. Nie każda więc dysproporcja wartości świadczenia upadłego i drugiej strony czynności prowadzi do bezskuteczności czynności, lecz tylko taka, która ma rażący charakter. Jak podkreślił Sąd Apelacyjny w Białymstoku, przy bezskuteczności czynności prawnej chodzi o czynności prawne, które nie znalazły odpowiedniego ekwiwalentu w ujęciu obiektywnym (wyrok z dnia 23 marca 2005 r., I ACa 98/05, OSAB 2005, z. 2, poz. 11). Brak ekwiwalentności otrzymanej przez upadłego korzyści podniósł też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 lutego 1998 r. (II CKN 599/97, OSP 1999, z. 10, poz. 172).

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 marca 2010r. (II CSK 409/09, LEX nr 686366) stwierdził, że bezskuteczność czynności upadłego określona w art. 127-128 p.u.n. powstaje z mocy samego prawa jako skutek ogłoszenia upadłości dłużnika, a więc bez potrzeby ich zaskarżania. Ewentualny wyrok sądu stwierdzający tę bezskuteczność ma charakter deklaracyjny.

W rozpoznawanej sprawie wniosek o ogłoszenie upadłości spółki (...) Sp. z o.o. został złożony w dniu 25 czerwca 2012r. przez (...) Spółkę z o.o. Upadłość powyższej spółki została ogłoszona postanowieniem Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach w dniu 13 sierpnia 2012r. Zatem umowa przelewu wierzytelności z dnia 6 czerwca 2012r. została zawarta jedynie 19 dni przed złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości, który to wniosek złożyła zresztą sama powódka.

Wierzytelność przysługująca (...) Spółce z o.o. wobec dłużnika M. K. wynosiła 115.019,71 zł plus odsetki ustawowe od dnia 31 maja 2011r. (...) Spółka z o.o. sprzedała powyższą wierzytelność powódce za kwotę 11.502,00 zł, a więc za mniej niż 10% jej wartości, co niewątpliwie oznacza, że wartość świadczenia upadłego przewyższała w rażącym stopniu wartość świadczenia otrzymanego przez upadłego.

Powódka podniosła, że w chwili przelewu wierzytelność rynkowa wartość tej wierzytelności była bliska „0”, a tym samym brak jest spełnienia przesłanki z art. 127 ust. 1 prawa upadłościowego i naprawczego w postaci rażącej dysproporcji świadczeń na niekorzyść upadłego. Na dowód powyższego załączyła kierowane przez spółkę (...) Sp. z o.o. do różnych firm e-maile z propozycją zakupu wierzytelności w kwocie głównej 115.019,71 zł i uzyskane przez nią odpowiedzi. W mailach tych (...) Spółka z o.o. wskazywała, że wierzytelność, którą chce sprzedać jest sporna, powstała z wykonanych prac budowlanych, spółka wstąpiła na drogę sądową przeciwko inwestorowi, w dniu 12 kwietnia 2012r., Sąd Okręgowy w Katowicach uchylił nakaz zapłaty i oddalił powództwo, wyrok Sądu uprawomocnia się w dniu 8 czerwca 2012r. Ponadto w mailach wskazała, że w razie zainteresowania, ofertę zakupu należy złożyć do dnia 5 czerwca 2012r. Powyższe maile były wysyłane w dniach 31 maja i 1 czerwca 2012r., a zatem dokładnie 7 dni przed uprawomocnieniem się orzeczenia. Był to zdecydowanie za krótki okres na to, aby jakaś firma zainteresowana nawet kupnem takiej wierzytelności mogła w tak krótkim czasie uzyskać stosowne dokumenty, zapoznać się z nimi i wnieść apelację. Jako termin składania ofert wskazano dzień 5 czerwca 2012r., gdy tymczasem już w tym dniu została sporządzona apelacja przez pełnomocnika (...) Sp. z o.o. radcę prawnego D. S.. Pozwala to przypuszczać, iż tak naprawdę (...) Spółka z o.o. nie była zainteresowana zbyciem tej wierzytelności tym firmom. Ponadto gdyby (...) Spółka z o.o. rzeczywiście uważała, że nie ma szans na uzyskanie w Sądzie Apelacyjnym orzeczenia korzystnego dla siebie, nie ponosiłaby kosztów przygotowania apelacji. Zatem w opinii powyższej spółki istniały realne szanse na uwzględnienie jej apelacji. W takiej sytuacji wydaje się raczej dziwne, że mimo sporządzonej już apelacji decyduje się na sprzedaż przedmiotowej wierzytelności za tak niską kwotę. Zauważyć jeszcze należy, że dłużnik po zapadnięciu wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach i otrzymaniu wezwania do zapłaty od Syndyka natychmiast uiszczył zasądzoną kwotę, co oznacza, że był wypłacalny. Powyższe okoliczności przemawiają za tym, że wartość świadczenia upadłego jednak przewyższała w rażącym stopniu wartość świadczenia otrzymanego przez upadłego.

Wskazał Sąd Okręgowy, że prezes zarządu (...) Spółki z o.o. zataiła przed Sądem Rejonowym Katowice-Wschód w Katowicach informację o toczącym się postępowaniu przeciwko M. K., w którym (...) Spółki z o.o. występowała jako strona powodowa, co wynika ze złożonych przez nią oświadczeń z dnia 10 i 17 lipca 2012r., w których wskazała, że nie toczą się żadne postępowania sądowe dotyczące majątku (...) Spółki z o.o., a także z wezwania Sądu Rejonowego Katowice-Wschód z dnia 29 maja 2013r. do złożenia wyjaśnień dlaczego nie poinformowała dłużnika i Sądu o dokonanej w dniu 6 czerwca 2012r. sprzedaży wierzytelności. Pomimo ogłoszenia w dniu 13 sierpnia 2012r. upadłości (...) Spółki z o.o., pełnomocnik powyższej spółki nie poinformował ani Sądu Apelacyjnego o ogłoszeniu upadłości, ani Syndyka o toczącym się postępowaniu, pomimo tego, że z chwilą ogłoszenia upadłości utracił on prawo do reprezentowania spółki (...) Sp. z o.o. O umowie przelewu wierzytelności i toczącym się postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Katowicach Syndyk Masy Upadłości (...) Spółki z o.o. dowiedziała się dopiero w październiku 2012r. Wówczas Syndyk ustanowił w sprawie własnego pełnomocnika radcę prawnego A. P.. Wyrok Sądu Apelacyjnego został wydany na rzecz Syndyka Masy Upadłości (...) Spółki z o.o. Jednak po jego zapadnięciu, bez zgody Syndyka, prezes zarządu upadłej spółki J. K. potwierdziła przed notariuszem własnoręcznie podpisu na umowie przelewu wierzytelności i „Protokole ustaleń” w dniu 31 października 2012r., celem wystąpienia z wnioskiem do Sądu o nadanie klauzuli wykonalności powyższemu wyrokowi na rzecz (...) Spółki z o.o.

Próba zatajenia umowy przelewu wierzytelności i postępowania przed Sądem Apelacyjnym, a także późniejsze działania podejmowane wbrew zamierzeniom Syndyka, mogą także świadczyć o tym, że wartość świadczenia upadłego przewyższała w rażącym stopniu wartość świadczenia otrzymanego przez upadłego.

Stosownie do art. 134 ust. 1 Prawa upadłościowego i naprawczego, jeżeli czynność upadłego jest bezskuteczna z mocy prawa lub została uznana za bezskuteczną, to co wskutek tej czynności ubyło z majątku upadłego lub do niego nie

weszło, podlega przekazaniu do masy upadłości, a gdy przekazanie w naturze jest niemożliwe, do masy upadłości powinna być wpłacona równowartość w pieniądzech.

Wskazane wyżej ustalenia faktyczne i prawne doprowadziły Sąd Okręgowy do wniosku, że umowa przelewu wierzytelności z dnia 6 czerwca 2012r. jest bezskuteczna wobec masy upadłości (...) Spółki z o.o., a w konsekwencji, że pozwana była uprawniona do wyegzekwowania od dłużnika M. K. dochodzonej niniejszym pozwem przez powódkę kwoty i nie jest zobowiązana do jej przekazania powódce.

Powódka jako podstawę prawną dochodzonego roszczenia powołała alternatywnie przepisy art. 471 k.c., art. 405 k.c. i art. 415 k.c.

Uzasadniając przesłanki z art. 471 k.c. powódka wskazała, że zbywca zobowiązał się do powiadomienia dłużnika o zawarciu umowy przelewu wierzytelności, cedent tego zaniechał przez co powódka poniosła szkodę.

Zważył jednak Sąd, iż po pierwsze pozwana - masa upadłości reprezentowana przez Syndyka - nie była stroną umowy, po drugie o umowie przelewu wierzytelności dowiedziała się dopiero we wrześniu 2012r., a po trzecie uznała tę umowę w świetle art. 127 ust. 1 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze za bezskuteczną wobec masy upadłości. Nadto dodać należy, że wobec spełnienia świadczenia przez dłużnika na rzecz masy upadłości, zobowiązanie wygasło. Skoro zaś zobowiązani wygasło nie istnieje już wierzytelność będąca przedmiotem przelewu. Dlatego oparcie roszczenia na normie art. 471 k.c. nie znajduje żadnego uzasadnienia.

Jeśli chodzi o przepis art. 415 k.c. to w świetle tego przepisu powódka powinna wykazać, iż działanie syndyka nosiło znamiona winy, której to okoliczności powódka, z przyczyn oczywistych nie podjęła się nawet wykazania. Podkreślenia wymaga, iż niewątpliwie nie jest zawinionym takie działanie Syndyka, które polegało na wezwaniu dłużnika do zapłaty wierzytelności stwierdzonej prawomocnym wyrokiem sądu i następnie jej przyjęcie do masy upadłości.

W ocenie Sądu pierwszej instancji zastosowania w niniejszej sprawie nie znajdzie także art. 405 k.c., zgodnie z którym kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości.

Skoro bowiem umowa przelewu wierzytelności z dnia 6 czerwca 2012r. jest bezskuteczna w stosunku do masy upadłości, to uzyskana korzyść materialna przez pozwaną nie jest pozbawiona podstawy prawnej, lecz oparcie ma w wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 20 listopada 2012r.

Mając na uwadze poczynione wyżej ustalenia faktyczne i prawne Sąd Okręgowy w oparciu o przepis art. 127 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003r. Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz.U. z 2012r., poz. 1112 j.t. z późn. zm.) oddalił powództwo.

O kosztach procesu Sąd orzekł stosownie do art. 98 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c.,

Apelację od tego wyroku wniosła strona powodowa, która domagała się zmiany wyroku i zasądzenia dochodzonej należności, ewentualnie uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła powódka naruszenia przepisów prawa materialnego, a to art. 127 PUiN przez błędne uznanie, iż wartość świadczenia upadłego z umowy cesji z dnia 6 czerwca 2012 r. w sposób rażący przewyższa wartość świadczenia otrzymanego od powoda podczas gdy prawidłowa analiza zgromadzonego materiału dowodowego nie dawała podstaw do takiego wniosku, a przeprowadzanie pozostałych dowodów zawnioskowanych w sprawie doprowadziłoby sąd orzekający do przekonania, że wartość świadczeń nie pozostawała w dysproporcji.

Ponadto zarzuciła powódka Sądowi Okręgowemu naruszenia przepisów postępowania które miało istotny wpływ na rozstrzygnięcie a to art. 227 k.p.c. w związku z art. 232 k.p.c. i art. 258 k.p.c. poprzez nieuzasadnioną odmowę przesłuchania świadków J. K. i G. K. podczas gdy zeznania tych świadków mają ogromne znaczenie dla podjęcia prawidłowego rozstrzygnięcia i w ten sposób uniemożliwienie powodowi wykazania braku niewspółmierności

świadczeń stron umowy cesji, art. 233 k.p.c. poprzez dowolną a nie swobodną ocenę dowodów przejawiająca się w wybiórczym przeprowadzeniu dowodów i oddaleniu istotnych dla sprawy wniosków dowodowych w postaci dokumentów znajdujących się w aktach sprawy SR Katowice - Wschód X GU 123/12 oraz zeznań świadków J. K. i G. K. a także błędnym i nieuprawnionym w świetle dołączonych do akt dokumentów twierdzeniu, że zwłoka zarządu upadłego w wysyłaniu ofert zakupu wierzytelności oraz krótki okres czasu pozostały do wniesienia apelacji skutkowałam brakiem zainteresowania ze strony tych firm co zdaniem sądu wskazuje, że w sprawie zachodziła niewspółmierność świadczeń stron umowy cesji podczas gdy prawidłowa analiza tych dokumentów oraz zeznań pominiętych świadków prowadziłaby do wniosku, że oferta przedstawiona przez powoda była najkorzystniejszą z uzyskanych ofert, nikt z oferentów nie zasłaniał się krótkim czasem na podjęcie decyzji a także, że wysyłanie tych ofert było podyktowane poleceniem nadzorca sądowego.

Ponadto wniósł o dopuszczenie dowodów z sprawozdania Nadzorca Sądowego z dnia 19 kwietnia 2012 r. i protokołu zdawczo odbiorczego z dnia 11 września 2012 r.

W uzasadnieniu wskazała powódka, że w jej ocenie nie zaistniały w niniejszej sprawie przesłanki do uznania świadczeń stron umowy cesji za rażąco niewspółmierne.

Taka ocena Sądu Okręgowego została w ocenie strony powodowej oparta na dowolnej i wybiórczej ocenie dowodów.

Wskazała tutaj powódka na oddalenie części jej wniosków dowodowych.

W szczególności wyeksponowała tutaj powódka oddalenie wniosków o przesłuchanie świadków J. K. i G. K. i dopuszczenie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach Sądu rejonowego Katowice - Wschód.

Za nieuprawnione uznała powódka sugestie o związkach powódki z upadłym - (...) Spółką z o.o.

Sprzeciwiła się powódka uznaniu świadczeń stron umowy cesji za rażąco niewspółmierne wskazując na to, że dokonana przez Tymczasowego Nadzorcę Sądowego analiza wierzytelności wskazywała na zerową jej wartość.

Wskazała, że zarząd cedenta sondował inne podmioty w kwestii zakupu tej wierzytelności bez pozytywnego efektu.

Wskazała, że błędne są ustalenia jakoby o przelewie wierzytelności pozwana dowiedziała się dopiero w październiku 2012 r.

Podniosła, że późniejsze potwierdzenie podpisów na umowie przelewu i protokole ustaleń nie może być uznane za sprzeczne z prawem.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie bowiem podniesione w niej zarzuty były nieuzasadnione.

Orzeczenie Sądu Okręgowego jest trafne i oparte zostało o prawidłowo poczynione ustalenia faktyczne, które Sąd Apelacyjny w całości podziela. Prawidłowo też zastosował Sąd Okręgowy przepisy prawa.

W szczególności za nieuzasadniony uznał Sąd odwoławczy podniesiony w apelacji zarzut naruszenia przepisów prawa materialnego, a to art. 127 PUiN przez błędne uznanie, iż wartość świadczenia upadłego z umowy cesji z dnia 6 czerwca 2012 r. w sposób rażąco przewyższa wartość świadczenia otrzymanego od powoda. Wbrew twierdzeniom apelacji ustalenia Sądu Okręgowego w tym zakresie są prawidłowe i zostały oparte o rzetelnie oceniony materiał dowodowy. Wbrew twierdzeniom powódki Sąd Okręgowy nie przekroczył przy tej ocenie granic swobodnej oceny dowodów.

Słusznie wskazał tutaj Sąd pierwszej instancji na znaczną dysproporcję świadczeń stron umowy cesji. Słusznie wskazał na to, że jak pokazały dalsze wydarzenia dłużnik sprzedanej wierzytelności okazał się w pełni wypłacalny i spełnił świadczenie na pierwsze żądanie.

Prawidłowo wskazał Sąd Okręgowy na to, że w chwili sprzedaży wierzytelności apelacja od niekorzystnego wyroku była już sporządzona.

Ponad te prawidłowe stwierdzenia można jedynie dodać, że nie bez znaczenia jest tutaj fakt wydania w sprawie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym. Świadczy to o uznaniu przez Sąd orzekający w tamtej sprawie za spełnione rygorystycznych przesłanek z art. 485 k.p.c.

Tej prawidłowej oceny nie mogą zmienić również dowody wskazane w apelacji.

Wbrew twierdzeniom powódki sprawozdanie Tymczasowego Nadzorcy Sądowego sporządzone dla innych celów nie świadczy o wartości sprzedanej wierzytelności. Nie bez znaczenia jest natomiast fakt, że jak wynika z tego sprawozdania upadły szacował tę wierzytelność na 65% jej nominalnej wartości. Daje to obraz tego jak rzeczywiście postrzegali upadły wartość tej wierzytelności.

Za istotny uznaje również Sąd odwoławczy fakt, że jak wynika z materiału dowodowego, upadły zainteresował się innymi ofertami na zakup wierzytelności dopiero po tym jak zobowiązał go do tego Tymczasowy Nadzorca Sądowy. Może to świadczyć o tym, że upadły nie był zainteresowany sprzedażą wierzytelności innej osobie - to że wysyłał oferty dopiero po poleceniu Nadzorcy Sądowego każe przypuszczać, że wcześniej tak naprawdę nie szukał innego nabywcy.

Nie było też tak, że na podjęcie decyzji o sprzedaży wierzytelności miał upadły jedynie kilka dni. Stan sprawy a w szczególności treść wyroku Sądu Okręgowego z dnia 12 kwietnia 2012 r. była znana od kilku miesięcy.

Wszystkie te okoliczności nakazują uznać za prawidłowe ustalenie Sadu Okręgowego o rażącej niewspółmierności świadczeń stron umowy cesji.

Za nieuzasadniony uznał Sąd Apelacyjny podniesiony w apelacji zarzut naruszenia przepisów postępowania a to art. 227 k.p.c. w związku z art. 232 k.p.c. i art. 258 k.p.c. poprzez nieuzasadnioną odmowę przesłuchania świadków J. K. i G. K. oraz zarzut wskazujący na nieuzasadnioną odmowę uwzględnienia wniosku o przeprowadzenie dowodu dokumentów znajdujących się w aktach sprawy SR Katowice - Wschód X GU 123/12. Słusznie wskazał tutaj Sąd Okręgowy, iż dowody te powołała powódka na okoliczności związane ze zbyciem przedmiotowej wierzytelności wobec dłużnika M. K. i obowiązku poinformowania dłużnika przez zbywcę o przelewie wierzytelności. Słusznie Sąd pierwszej instancji uznał, że okoliczności te zostały ustalone za pomocą dokumentów znajdujących się w aktach sprawy.

Było więc w niniejszej sprawie tak, że dowody na których buduje obecnie powódka zarzuty apelacji były w sprawie wskazywane na inne okoliczności niż te które obecnie miałyby wykazywać.

Pozbawia to omawiany zarzut znaczenia.

Dlatego zarzuty apelacji uznał Sąd odwoławczy za nieuzasadnione a zaskarżony wyrok za prawidłowy i odpowiadający prawu.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, w oparciu o art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny uznał, że podniesione w apelacji zarzuty nie mogły odnieść zamierzonego skutku i oddalił apelację.

O kosztach postępowania orzeczono w oparciu o art. 98 k.p.c.